

Välfärden måste ständigt återvinnas

Antologin Den kantstödda välfärden, Hans Swärd (red), Studentlitteratur, tar sin utgångspunkt i makarna **Inghes** "Den ofärdiga välfärden" som kom ut precis för 50 år sedan. Och makarna Inghe, liksom dåtidens makthavare med **Tage Erlander** i spetsen, trodde verkligen att välfärden skulle kunna göras färdig en gång för alla.

Nu vet vi bättre. Välfärden förutsätter en ständig kamp och varje seger måste återvinnas om och om igen, men utifrån sin tid. Antologin pekar på det mycket tydligt. Visst har till exempel den rena misären bland ensamma fattiga äldre minskat, men fattigdom på äldre dar är en faktor för väldigt många äldre idag.

Och visst har mycket blivit bättre på arbetsmarknaden men hur är det egentligen att bli arbetslös idag? Är det något privatiserat utanför den kollektiva gemenskapen?

En lång rad forskare lotsar oss igenom idéhistoria, inkomstskillnader, jämställdhet, bostadsmarknad, äldres situation, den sociala barnavården, globalisering och flyktingkris, civilsamhället, staten och välfärden, och sist men inte minst, mediala modeller för engagemang i välfärden. Det är välskrivet, kunnigt, forskningsbaserat och man kan med fördel läsa varje kapitel för sig och i den ordning man vill. Något av en tegelsten och uppslagsbok i det som **Hans Swärd** inleder förordet med:

"Välfärdssamhället är en av 1900-talets viktigaste sociala innovationer. Den har minskat fattigdomen, förbättrat barns villkor och omfördelat resurser..... Välfärdspolitiken utgör dessutom en viktig del av den nationella självbilden. Den nordiska välfärdsmodellens förespråkare har dessutom värdesatt

förhållanden som solidaritet, hjälpsamhet och medkänsla och värme mellan människor.”

Denna sista mening tar ett krampaktigt tag om hjärtat på mig och jag inser hur väldigt långt bort den allmänna debatten idag har kommit från dessa ideal. Nu är det rädslan och den svarta pedagogiken som styr över flera politikområden. Därmed blir boken också en näringskälla i vår kamp för välfärdssamhället, ger insikter om både de kunskaper och värderingar som skapar välfärden.

Har jag då någon kritik? Måste erkänna att det är svårt att uppbringa någon sådan mot en mycket fin kurskamrat från höstterminen 1965 på Socialhögskolan i Lund, dessutom en person som ständigt är ute och inspirerar socialarbetarna på golvet.

Kanske jag ändå saknar något, det som jag vid sidan om yrkesarbetet ägnat mig åt, och nu som pensionär närmast på heltid – det frivilliga sociala arbetet. För min del är det en utveckling från engagemang i form av ett slags medlevarskap i KRUM och RFHL till Brottsofferjouren med sin tydliga rollfördelning mellan dem som hjälper och de som tar emot hjälpen – sedan kan man alltid undra vad som är ärligast.

Välfärdspolitiken är också en livsresa för oss som började på socialhögskolorna i mitten av 60-talet och så kan utvecklingen också speglas. Det blir nästa antologi!

Text: Carin Flemström